

Entrevista al secretari general de CCOO del País Valencià

Antonio Montalbán, en primera línia

25 anys de sindicalisme actiu han fet d'Antonio Montalbán (Córdoba, 1946) interlocutor de dos fronts conflictius: amb la patronal i amb l'administració autonòmica. Trobar un punt de solució a la negociació col·lectiva és el següent objectiu actual. L'últim abans de la retirada.

Quin marge de negociació els queda, als sindicats, al País Valencià tenint en compte que el govern central i les direccions de les forces sindicals en mantenen altres de paral·leles a nivell central?

—Tot el que permet el nivell de competències, que no és tot el que nosaltres voldríem. I sobretot, allò que ocupa els pressupostos autonòmics després de cobrir funcionariat, sanitat i ensenyament.

—A competències limitades, sindicats condicionats...

—En la mesura que l'autonomia tinguerà més competències i possibilitats reals de decidir sobre més qüestions que afecten els ciutadans del País Valencià, estaríem contribuint a realçar el valor de l'autonomia, la qual encara és infravalorada. A mi m'entristeix veure com el col·lectiu dels treballadors, que va tenir una molt important contribució en la consecució dels drets democràtics, és infravalorat per part del poder. En aquests moments tenim una gran oportunitat de guanyar protagonisme en la mesura que sapiem arribar a un acord amb la Generalitat.

—En contrast amb aquesta infravaloració dels sindicats, els empresaris han sabut aparèixer el darrer any com els grans protagonistes de la creació de riquesa i els han furat protagonisme.

—Sí, han sabut rendibilitzar el tema de les infraestructures. Els empresaris van ser molt feliços, eren uns menjapans, durant la dictadura i com a col·lectiu social no van manifestar cap inquietud. D'altra banda, el darrer any han guanyat en protagonisme perquè els poders autonòmics ho han propiciat i perquè la política econòmica i social que s'ha fet des de la Generalitat ha estat molt més sol·licita cap a les reivindicacions de la pa-

tronal que no dels treballadors. Els treballadors hem hagut de pagar un preu molt alt i lluitar molt durament per aconseguir de nou el prestigi social que ens correspon. Ha estat necessari el 14-D, elaborar la Proposta Sindical Prioritària (PSP) i recompondre l'entesa entre els dos sindicats. Així i tot, jo no vull cantar victòria, encara que en aquests moments hi ha una consideració distinta per part dels poders públics cap als sindicats, un major respecte i sensibilitat.

—¿I vostè com valora aquest augment de protagonisme per part de la patronal?

—És que el poder autonòmic ha fet quasi tot el que l'empresariat li ha demanat. I s'equivoquen els que, des d'un espai d'esquerra o de centre-esquerra, comencen a fer senyals de complicitat i concessions a plantejaments que vénen tant de la dreta política com de l'econòmica, i pensen que això els permetrà fer la seua política. Per contra, els darrers anys han demostrat que, a mesura que s'ha anat cedint, la dreta s'ha anat fent més forta i la política de la Generalitat s'ha decantat més cap a la dreta. I com a prova tenim l'actual situació del mercat de treball. Mentre als Parlaments el PSOE tenia majoria, la dreta ha sabut, a través de la CEOE i de la banca, obrir camí a les seues reivindicacions.

—¿El fet de dur negociacions paral·leles a nivell autonòmic i central aconsella mantenir el mateix ritme a les dues?

—Hem plantejat que la PSP es negociaria a diferents nivells. I en aquest sentit és positiu que a la Comunitat de Madrid s'haja assolit un acord ràpid i acceptable en el qual es plantejaven solucions a problemes com el de la vivenda, el salari social o la creació d'ocupació. En aquest sentit és bo que

es diversifiquen els fronts.

—¿Vostè signaria ara mateix per al País Valencià l'acord subscrit a la Comunitat de Madrid?

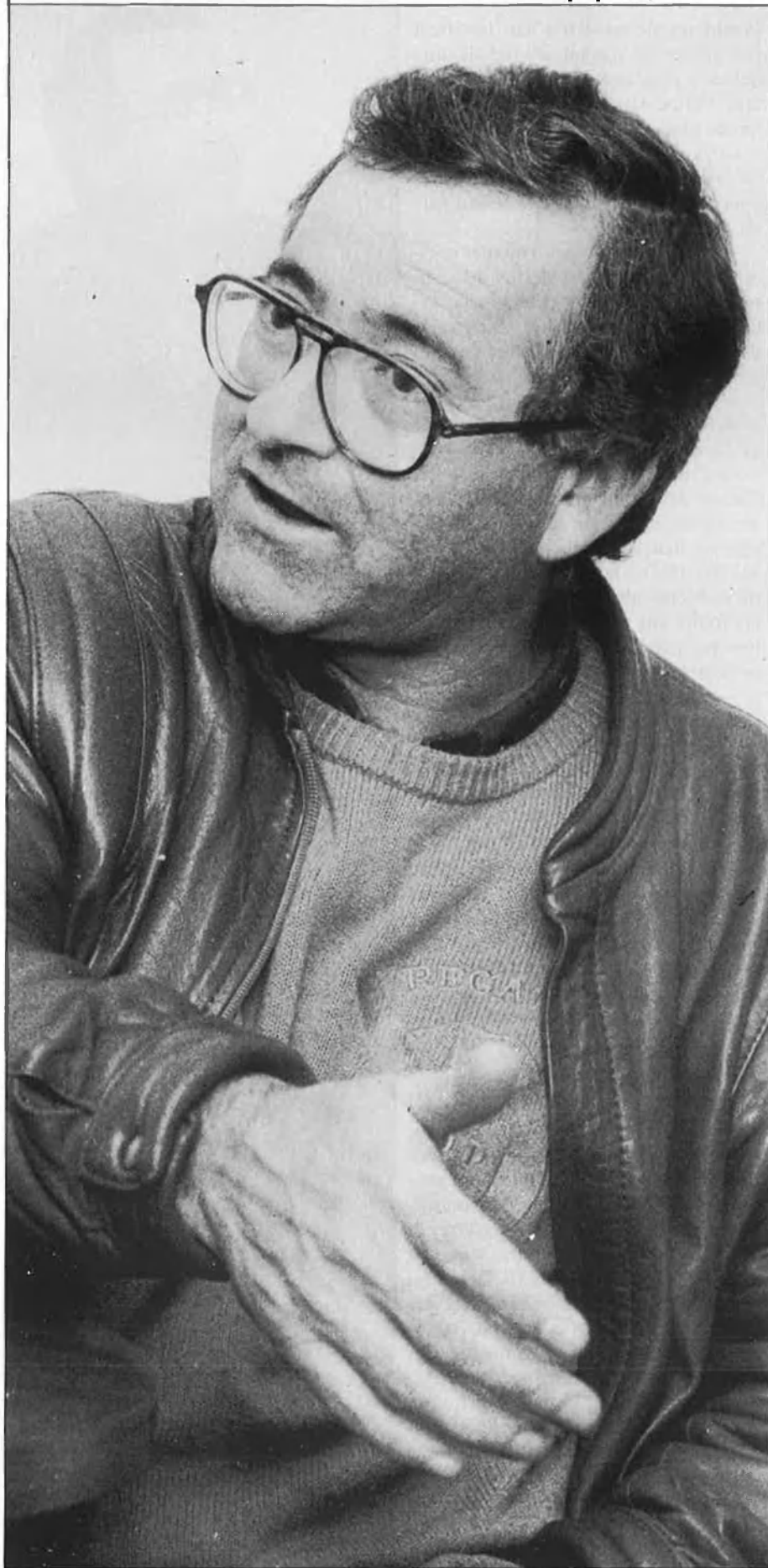
—Nosaltres som un poc més ambiciosos perquè tenim més competències en matèries com sanitat o educació. D'altra banda, al País Valencià els sindicats tenim autoritat moral i política per a exigir més continguts, ja que el PIB regional ha crescut per dalt de la mitjana estatal i això no s'ha correspost amb la realitat del mercat laboral, on la precarització i la temporalitat és més gran que la mitjana estatal, i tampoc es correspon amb una taxa d'atur de les més altes. I això en una comunitat amb una agricultura rica i competitiva que es completa amb una diversificació industrial que en el seu dia es va dir, encara que després no s'ha complert, que permetria a la societat valenciana afrontar amb garanties la crisi. Per tant, si creixem per damunt de la mitjana hem d'exigir al govern autonòmic una política de creació d'ocupació que situe al País Valencià al lloc que li correspon.

—¿Quins mínims demana CCOO als pressupostos autonòmics del 1990?

—En primer lloc, la creació d'ocupació a través de la millora dels serveis públics i de les infraestructures i d'una major atenció al treball associat, que està desatès en favor de les subvencions oficials a les grans empreses. En segon lloc, la protecció social. Nosaltres no podem ser menys que altres comunitats de centre-dreta on s'ha aprovat ja el salari social. La vivenda social i la protecció del medi ambient com una responsabilitat social que pot ajudar a crear ocupació també han d'estar contemplats.

—¿El salari social és un punt irrenunciable?

—Completament, és la reivindicació

on millor es reflecteix el caràcter solidari que va tenir el 14-D i que va destinat a assistir necessitats elementals de col·lectius importants de la societat, com aturats, pensionistes o indigents.

—*¿I quin cost té aquest salari?*

—El salari social, si volem estar a l'altura de les necessitats del País Valencià, comportarà l'adjudicació d'una partida de 3.500-4.000 milions de pesetes. En altres qüestions no és tant el cost econòmic com la voluntat política per part del govern. Per exemple, la clàusula de revisió suposa passar de la política d'ordre i mane a haver de pactar amb els sindicats, i això suposarà destinar una partida major als funcionaris.

—*¿PSP i PEV II són coincidents, complementaris o excloents?*

—La necessitat d'arribar a acords positius porta a relativitzar aquesta qüestió. Hi ha aspectes com el salari social, que escapen al contingut del PEV. Una altra cosa és que, després, el govern autonòmic diga, per no cedir, que l'acord s'ha fet en el marc del PEV i nosaltres continuarem dient que s'ha formalitzat basant-se en la PSP. CCOO no va subscriure el PEV en el seu moment per considerar-lo únicament una declaració d'intencions i ara no és moment d'entrar per la porta falsa.

—*¿Com valora l'efectivitat que ha tingut el PEV II?*

—El govern autonòmic va fixar com a objectiu prioritari del PEV II la lluita contra l'atur i, per contra, les estadístiques oficials reflecteixen que el País Valencià continua tenint una taxa de desocupació superior a la mitjana estatal i això no es correspon amb el creixement del PIB.

—*¿La patronal ha estat, per tant, la gran beneficiada pel PEV II?*

—Efectivament, ha estat la patronal i no els treballadors la que s'ha beneficiat del PEV. Els empresaris han perseguit una flexibilització del mercat de treball i el PEV els ho ha garantit.

—*¿Amb qui és més difícil negociar, amb la patronal o amb el govern autonòmic?*

—Es difícil negociar amb la patronal perquè en els conveni és qui ha de donar-te l'augment salarial i reconèixer-te una sèrie de drets. Per altra banda, això l'obliga a competir en condicions més europees i no sols pensant a seguir explotant la mà d'obra. En la

mesura que els treballadors vagen avançant en conquestes com la reducció de la jornada de treball o la millora de condicions laborals, els empresaris hauran d'obligar-se a millorar la competitivitat, obrir nous mercats i introduir noves tecnologies. Però, la veritat és que tampoc ha estat fàcil negociar aquests anys amb l'Administració i la prova és que el darrer any els gran conflictes s'han donat a l'empresa pública i no a la privada.

—*¿35 hores setmanals és una utopia de cara als empresaris?*

—És una reivindicació molt justa i jo crec que cada vegada més assumible per la nostra economia. A Europa es va reduint considerablement la jornada de treball; a Itàlia és corrent trobar sectors amb jornades de 37 hores i, en el cas dels torns, de 35. El desenvolupament de la tècnica ha de permetre aplicar una política més solidària que repartesca millor el treball existent. Per tant, cal plantejar 37 hores setmanals amb un horitzó de 35.

—*La Unió Monetària ha deixat devaluada la Carta Social i ha demostrat que la integració europea beneficia més les multinacionals que no els treballadors*

—Han estat els governs i les multinacionals amb origen europeu els que han tingut més interès que la vesant econòmica avance més que la social i sindical. Així i tot, el moviment sindical, encara que amb retard, ha pres consciència que cal atacar aquesta deficiència. Postures intransigents com la de Margaret Thatcher han retardat l'acord sobre la Carta Social i altres

presidents de govern s'han justificat per quedar bé davant els treballadors dels seu país, aquest és el cas del mateix Felipe González durant els sis mesos que va presidir la CE.

—*Després del primer contacte entre sindicats i govern autonòmic, ¿encara hi ha perill que la unitat sindical es trenque?*

—Malgrat existir una voluntat decidida d'unitat per part de les dues direccions, a vegades es detecta una certa reserva per part de les bases. La unitat, però, té enemics tant des del govern com de la patronal.

—*¿Quina repercussió està tenint al si del sindicalisme la reconstrucció de l'esquerra a través d'EU?*

—La unitat sindical és anterior a EU i la raó del triomf d'aquesta està a haver sabut sintonitzar amb les reivindicacions llançades pels sindicats a través del 14-D i la PSP. En aquest sentit, és bo per als treballadors que s'haja produït una pèrdua de majoria absoluta per part del PSOE i que els vots no hagen eixamplat opcions de dreta.

—*¿El cavall de batalla dels sindicats encara és l'afiliació?*

—L'afiliació encara és baixa, si bé hi ha una tendència a l'alça que al llarg dels dos darrers anys ha estat d'un 10% per any. D'altra banda, el grau de representativitat dels sindicats és molt superior al seu grau d'afiliació, com queda de manifest en la negociació col·lectiva i en les eleccions sindicals, on voten més de quatre milions de treballadors, que representen més del 50% del total dels assalariats.

Albert Vicent

L'hora del relleu

La realitat dels països de l'Est és molt diferent de la que ens és presentada. S'està fent una deformació impresentable i feroç de la idea que tenim del comunisme", afirma Montalbán, que recorda el lema que ha estat constant en la seua trajectòria: "dictadures, ni la del proletariat".

Sindicalista actiu des del 1964, Montalbán va saber compatibilitzar la seua immersió com a delegat en els anys del verticalisme franquista amb el naixement de CCOO al País Valencià des de la clandestinitat.

Fou l'home dels viatges a Madrid i Barcelona per participar en la coordinadora estatal, el contacte a tenir en

compte a València en els temps durs.

Secretari general *formal* des del congrés de 1978, reconeix que li està arribant el moment del recanvi: "No aspire a eternitzar-me en el càrrec". Amb matisació a l'instant: "encara que no abandonaré mai CCOO. Perquè jo no he estat mai una persona que m'haja agradat massa ostentar la secretaria general, el meu és més un treball constant".

I el càrrec, clar, té un preu per a qui reivindica jornades de 35 hores setmanals: la seua agenda particular anota 70 hores a la setmana a canvi d'un sou inferior a les cent mil pessetes mensuals.

